

PROGRAMMA classe II	
MATERIA	LATINO (linguistico)

Grammatica

Aggettivi pronominali – Pronomi personali – Pronomi determinativi (*is, ea, id*) – Pronomi dimostrativi (*hic, ille, iste*) – Pronome relativo (*qui, quae, quod*)

Aggettivi numerali: cardinali (*unus, duo, tres*), ordinali

Pronomi e aggettivi indefiniti e relativi indefiniti: *aliquis/aliqui, quis, quidam, quicumque, quisque, unusquisque, nemo, nihil, quisquam*

I composti di *sum*

Verbi anomali: *eo* e *fero* e i loro composti, *volo, nolo, malo*

Prima, seconda, terza, quarta coniugazione, coniugazione dei verbi in *-io* (o coniugazione mista): indicativo piuccheperfetto, futuro anteriore; congiuntivo attivo/passivo: presente, imperfetto, perfetto, piuccheperfetto; infinito attivo/passivo: perfetto, futuro; participio presente e perfetto; supino attivo

Funzioni dei casi e complementi di interesse (vantaggio/svantaggio), di fine o scopo, complemento predicativo

Subordinata temporale (introdotta da *cum, antequam, priusquam, postquam, dum, ...*)

Subordinata relativa

Subordinata finale (introdotta da *ut, ne*)

Subordinata infinitiva

Subordinata consecutiva

Cum e congiuntivo

Lessico

Avverbi ad alta frequenza

Nomi, aggettivi e paradigmi presenti nel volume in adozione

Civiltà

I mestieri

Gli schiavi

Il matrimonio

La guerra

La religione

TESTI PER LA PROVA ORALE

Priamo si reca da Achille

Postquam Achilles Hectorem fortiter pro patria pugnantem necavit, corpus transportavit in Graecorum castra: infelicem Priamum, Hectoris patrem et Troianorum regem, acer dolor excruciat. Itaque Mercurii auxilio ad Achillem magnis cum muneribus properavit. Postquam in tabernaculum fortis ducis intravit, ad Achillis pedes procubuit et, multas lacrimas effundens, dixit: "Si senis patris tui memor es, Achilles, redde mihi miserum mei Hectoris corpus. Impius Mars fere omnes filios mihi surripuit in crudelibus pugnis: etiam Hectorem, singulari virtute urbem nostram defendentem, necavisti. Preces meas exaudi: haec pretiosa munera sume sed extremum solacium infelici Priami senectuti porrige". Achilles diu tacuit, sed tandem verba miseri patris ferum victoris animum ad novam misericordiam moverunt. Sollicita benignitate Achilles senem regem sublevavit infelicique patri, miserabiliter flenti, corpus filii reddidit.

L'insegnante potrebbe chiederti

Qual è il paradigma dei seguenti verbi: *procubuit, effundens, dixit, defendo, redde, etc.?*

Quale complemento è espresso da *magnis cum muneribus*?

Che cos'è *effundens*? Quali funzioni può avere questo modo verbale?

Che cos'è *mei (Hectoris)*?

Omnes: quali altri aggettivi si possono usare con il significato di tutto?

Arion net delphinus

Cum Arion citharoedus ex Italia Corinthum navigaret, nautae perfidi, eius pecuniae cupidi, consilium necandi eum ceperunt. Tum Arion, cum hoc intellexisset, nautas oravit, ut, priusquam mortem oppeteret, sibi permitterent lyra canere. Cum hoc impetravisset atque suavissime cecinisset, Arion se in mare iecit.

At delphinus repente fluitanti ei se subdidit eumque dorso Taenarum* devexit. Inde Arion Corinthum venit et rem Periandro regi narravit. Rex vero rem tam miram iudicavit, ut de Arionis verbis dubitaverit; tamen ex nautis, qui interea Corinthum appulerant, quaesivit quid de Arione in Italia audivissent.

Nautae responderunt illi eum in Italia beatissimam vitam agere, sed inter haec verba Arion apparuit. Itaque perfidi nautae scelus vita luerunt.

*TENARO: promontorio e città della Laconia

L'insegnante potrebbe chiederti.....

SUBORDINATA FINALE

- 1) Rus veniam ut tecum quiescam.
- 2) Consul audax aciem instruxit ut proelium committeret.
- 3) Cives urbem relinquunt ne ab hostibus deprehendantur.
- 4) Plebei tacebant ut tribuni verba omnia audirent.
- 5) Discedite, servi negligentes, ne vos dominus puniat.
- 6) Dux deditionem fecit ne captivi interficerentur.

L'insegnante potrebbe chiederti...

INFINITIVA - CUM E CONGIUNTIVO - TEMPORALE

- 1) Ubi primum Caesar cognovit legionem XV in insidias incidisse, ad eam cum cohortibus properavit, ut militibus auxilio veniret.
- 2) Cum omnes cives interfuisent contioni et magnus esset clamor, oratori verba audire non potuimus.
- 3) Cicero negavit Lucium illam epistulam scripsisse.
- 4) Caesar pontem qui erat ad Genavam iubet rescindi.
- 5) Alexander, cum in solium ascenderit, varias barbaras gentes armorum vi subigit.
- 6) Multi dicunt Homerum caecum fuisse.
- 7) Caesar sciebat omnes Belgas contra populum Romanum coniurare.
- 8) Spero te mox domum perventurum.
- 9) Legati responderunt Caesari se omnia acturos esse.
- 10) Hannibal iuravit se Romanis numquam fore amicum.
- 11) Narrant apud Issum Darius ab Alexandro esse superatum.
- 12) Alexander dicebat se filium esse Iovis.
- 13) Postquam grammaticam Latinam diligenter didiceris, laetus eris, discipule, quoniam officium tuum perfeceris.

L'insegnante potrebbe chiederti...

PERIFRASTICA ATTIVA – CONSECUTIVA – CAUSALE

- 1) Scripturus sum bellum quod populus Romanus cum Iugurtha gessit.
- 2) Iam res Romana adeo erat valida, ut finitimis civitatibus bello par esset.
- 3) Cum profecturus essem, in morbum incidi.
- 4) Darius adversum Graeciam pugnaturus erat.
- 5) Quia mulieres Romae non erant, Romulus Sabinos eorumque filias ad ludorum spectaculum invitavit et, dum Sabini ludos spectant, Romani Sabinas virgines rapuerunt.
- 6) Numquam imperator ita paci credit, ut bello se non praeparet.

L'insegnante potrebbe chiederti...

SUBORDINATA RELATIVA

- 1) Contemnite eos qui numquam perficiunt id quod se perfecturos dixerunt.-
- 2) Vir, quem videtis in foro, pater meus est.
- 3) Bonum civem appellamus eum, cuius virtus omnibus civibus utilis est.
- 4) Omnia quae homines fecerunt tempus delebit.
- 5) Vir, quocum in porticu deambulabamus, Hortensius erat, clarus orator.

L'insegnante potrebbe chiederti...